

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

20.09.2025

КАРАР

№ 21

"Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Ләке авыл
жирлегенә өчен су белән тәэмин итү
схемасын 2035 елга кадәр раслау
турында"

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары
турында» 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль канун, «су белән тәэмин итү һәм
су бүлеп бирү турында» 07.12.2011 ел, № 416-ФЗ Федераль канун, «су белән
тәэмин итү һәм су бүлеп бирү схемалары турында» РФ Хөкүмәтенен 05.09.2013
ел, № 782 карары нигезендә аларның эчтәлегендә, Карар бирәм:

1. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Ләке авыл
жирлеген 2035 елга кадәр чорга су белән тәэмин итү схемасын кушымта
нигезендә расларга.

2. Әлеге карарны "Татарстан Республикасының Хокукый Мәгълүмати
Порталында" <http://pravo.tatarstan.ru> веб-адресында һәм Татарстан
Республикасының Сарман муниципаль районының рәсми сайтында:
<https://sarmanovo.tatar>. урнаштырырга.

3. Әлеге карар рәсми басылып чыкканнан (халыкка житкерелгәннән) соң үз
көченә керә.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны үз өстемдә калдырам.

Ләке авыл жирлегенә
Башкарма комитет житәкчесе:

Ю.Г. Антонов

Татарстан Республикасы
Сарман муниципаль районы
Ләке авыл жирлеген су белән тәэмин итү һәм
ташландык суларны агызу
СХЕМАСЫ

Ләке авылы
2025 ел.

Эчтәлеге

Паспорты схемалар.....	3
Кереш.....	5
Башлыгы 1. Су белән тәэмин итү схемасы.....	6
1.1 климат шартлары.....	6
1.1.1 тасвирламасы структурасын су белән тәэмин итү системасын саклаубаш авыл жирлегә башлыгы.....	7
1.1.2 тасвирлау эшчәнлегә су белән тәэмин итү системаларын.....	10
1.1.3 Торышы, су ресурслары.....	11
1.2 гамәлдәге балансы водопотребления.....	12
1.3 перспектив кулланган коммуналь ресурслар өлкәсендә су белән тәэмин итү.....	14
1.4 буенча тәкъдимнәр төзү, реконструкцияләү һәм су белән тәэмин итү системасы объектларын модернизацияләү.....	15
1.5 бәяләү капитал салулар яңа төзелеш, реконструкцияләүгә һәм модернизацияләүгә объектларын үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларын.....	16
Башлыгы 2. Ташландык суларны агызу схемасы.....	18
2.1 булган нигезләмә өлкәсендә ташландык суларны агызу саклаубаш авыл жирлегә башлыгы.....	18
2.2 проект тәкъдимнәре.....	18
Кушымта.....	19

**Ләке авыл жирлеген су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу
схемасы паспорты**

Исеме	Сарман муниципаль районы Ләке авыл жирлеген су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасы.
Проектның инициаторы (муниципаль заказ бирүче).	Башкарма комитет Ләке авыл жирлеге башкарма комитет.
Урнашуыгыз, объектын	"Россия, Татарстан Республикасы, Сарман районы, Ләке авылы.
Норматив-хокукий база эшләү өчен схемалар.	- Федераль закон 07.12.2011 № 416-ФЗ "Су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу турында" - СП 31.13330.2012 «Су белән тәэмин итү. Тышкы челтәрләре һәм корылмалары». Актуализированная редакциясе СНИП 2.04.02.-84* расланган Россия Төзелеш министрлыгының 27.12.2021 N 10; - авыл ЖИРЛЕГЕ 32.13330.2012 «Канализация. Тышкы челтәрләре һәм корылмалары». Актуализированная редакциясе СНИП 2.04.03-85* Расланган Россия Төзелеш министрлыгының 27.12.2021 № 1023/пр боерыгы; - раслау Турында "Үзгәрешләр N 2 к СП 32.13330.2018 "СНиП 2.04.03-85 Канализация. Тышкы челтәрләре һәм корылмалары" - Генераль план Ләке авыл жирлеге Советы карары белән расланган, 19.12.2012 ел, № 16.
Максат схемалар	- системаларын үстерү мәсьәләсен су белән тәэмин итү өчен гамәлдәге һәм яңа төзелеш, торак фонды кадәр 2035г. - житештерү күләмнәре арта, коммуналь продукция, аерым алганда, хезмәт күрсәтү, су белән тәэмин итү буенча каршындагы бирүнең сыйфатын күтәрү, хезмәт күрсәтү, шулай ук саклау гамәлдәге бәяләр сәясәте; - су белән тәэмин итү системасы эшен яхшырту; - эчә торган суның сыйфатын күтәрү.
Максатларга куелган ирешү ысулы	- реконструкцияләү, гамәлдәге водозаборных төеннәрен; - төзү челтәрләре, магистраль суүткәргечләр, тәэмин итәрлек мөмкинлеге дә, даими су белән тәэмин итү Ләке авыл жирлеге башлыгы, гомумән алганда; - исәпкә алу приборларын; - жиһазлау индивидуаль торак йорт локальними тазарту корылмалары; - төзү локаль чистарту корылмалары, терлекчелек предприятиеләрендә; - кимү зарарлы әйләнә-тирә мохиткә йогынты.

Сроклары һәм этаплары тормышка ашыру схемасын	Схемасы гамәлгә ашырылачак чорында 20 -25 2035 елларда. Проектта бирелә 2 этапта, һәр шуларның үзгәртеп кору планлаштырыла житештерү куәтләрен коммуналь инфраструктура.
Көтелгән нәтижеләрен тормышка ашыру чаралар схемасы	1. Торак пунктларында заманча коммуналь инфраструктура булдыру. 2. коммуналь хезмәтләр күрсәтүнең сыйфатын яхшырту. 3. Су белән тәмин итү объектларын тузу дәрәжәсен киметү. 4. Сарман муниципаль районы Ләке авыл жирлегә территориясендә экологик вәзгыятьне яхшырту. 5. Уңайлы шартлар тудыру өчен акчалар жәлеп итү, бюджеттан тыш чыганаclar (шул исәптән акчалар, шәхси инвесторлар, кредит һәм шәхси акчалары, гражданның максатында проектларны финанслау модернизацияләү һәм төзелеш объектларын су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу. 6. Белән тәмин итү, су белән тәмин итү чөлтәрләре, жир өчен билгеләнгән яңа төзелә торган торак фондын һәм житештерү объектларын, рекреацион һәм социаль-мәдәни билгеләнештәге.
Үтәләшен инвестицион программаны	Сарман муниципаль районы Ләке авыл жирлегә башлыгы оператив контрольдә тотуны тормышка ашыра.

Кереш

2035 елга кадәрге чорга Ләке авыл жирлеген су белән тәмин итү һәм су түгү схемасы түбәндәге документлар нигезендә эшләнгән:

- Территориаль планлаштыру схемалары;
- Шулай ук «су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу турында» 07.12.2011 елгы 416-ФЗ номерлы Федераль закон (30.12.2012 ел редакциясе) таләпләре нигезендә. Схема су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу системаларын булдыру буенча әлегә системаларның ышанычлылыгын арттыруга юнәлдерелгән беренче чираттагы чараларны, шулай ук кешеләр өчен куркынычсыз һәм уңайлы яшәү шартларын үз эченә ала. Су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасында:
 - су белән тәмин итүнең һәм су түгүнең үзәкләштерелгән системаларын үстерүнең төп юнәлешләре, принциплары, бурычлары һәм максатчан күрсәткечләре; поселения жирлекнең үсешен исәпкә алып, эчәргә яраклы, техник суны кимендә 10 елга куллануның фараз баланслары;
 - Үзәкләштерелгән һәм үзәкләштерелмәгән су белән тәмин итү зоналары (су белән тәмин итү үзәкләштерелгән һәм үзәкләштерелмәгән, салкын су белән тәмин итү системаларынан файдаланып башкарыла торган территорияләр) һәм үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системалары Исемлеге;

- салкын су белән тээмин итүнең үзәкләштерелгән системалары объектларын планлаштырып урнаштыру карталары (схемалары);
- салкын су белән тээмин итүнең үзәкләштерелгән системалары объектларын урнаштыруның планлаштырыла торган зоналары чикләре;
- су белән тээмин итү һәм су агызу схемаларын этапларга бүлөп гамәлгә ашыру буенча төп чаралар исемлеген, әлегә чараларның техник нигезләмәләрен һәм аларны гамәлгә ашыру бәясен дә кертә.

Чаралар коммуналь инфраструктура системасының түбәндәге объектларын үз эченә ала: 1) су белән тээмин итү:

- су белән тээмин итү чөптәләре;
- су жыю.

2) су агызу:

- торақ төзелеше зонасындагы индивидуаль торақ йортларны локаль чистарту корылмалары белән жиһазлау (ЛОС);
- Терлекчелек комплекслары агынтылары.

1 бүлек.

Су белән тээмин итү схемасы

1.1 климат шартлары

Климат уртача континентальлек белән характерлана: кыш уртача салкын, жәй жылы һәм житәрлек дымлы түгел, яз кыска, көчле жылылык белән, көз йомшак, озакка сузыла. Климатның үзенчәлекле билгеләре: температураның зур үзгәрүчәнлеген, еш жылыну. Явым-төшемнең ел саен тигез булмавы кайвакыт корылыкка китерә. Климатның континентальлек коэффициенты-2, Сарман районының гидротермик коэффициенты - 1,7. Уртача тәүлеклек температураның 00 стан соң күчү даталары арасында кышкы чорның озынлыгы уртача 5,5 ай чамасы (28.10-06.04). Һаваның уртача тәүлеклек температурасы +10 0СТАН югары булган жәйге чорның озынлыгы-4,5 ай. Һәр күчеш чоры (көз һәм яз) якынча 1 ай дәвам итә. Көз өчен-ноябрь, яз өчен – апрель. Метеостанция мәгълүматлары буенча Һаваның уртача күптәүлек еллык температурасы +3,9 0С тәшкил итә. температураның еллык үзгәреше айлар буенча шактый салмак күренә, чөнки анда сусаклагычның йогынтысы сизелә. Иң салкын ай-гыйнвар, уртача Һава температурасы -11,1 0С. Иң эссе айның (июль) уртача айлык максималь температурасы +24,5 0С тәшкил итә. Салкын чорның температурасы(жылыту чорының иң салкын өлешенә уртача температурасы) - 16,6 0С. Жәй көне максималь температура +38°С ка житә, ә жирлек территориясендә теркәлгән Температураның абсолют минимумы -36°С ка тигез. Ел дәвамында явым-төшем уртача 483 мм га житә. Явым-төшем күләме Һаваның пычрануын нәтижәле киметү өчен житәрлек. Алар елның жылы чорында аеруча зур чистарту йогынтысы ясыйлар, ул вакытта аларның саны күбрәк була. Ләкин явым-төшемнәрнең тигез булмавы, еш кына яңгырлар рәвешендә, аларның атмосфераны чистарту факторы буларак әһәмиятен киметә. Туфрак туңу куркынычы дәрәжәсе буенча, сезонлы туңу зонасында аз

һәм сусыз диярлек. Бу районда Балчыклы грунтлар өчен сезонлы тунуның норматив тирәнлегә 1.61 м тәшкил итә.суүткәргеч челтәрләре траншеяләренен төбе 2 – 2.5 м тирәнлектә урнашуын исәпкә алсак, бу туңу тирәнлегеннән түбәнрәк, челтәрләрнең суыну куркынычы юк.

1.1.1 Ләке авыл җирлегенең су белән тәэмин итү системасы структурасы тасвирламасы. Ләке авыл җирлеге «Сарман муниципаль районы «муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 39-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә төзелгән. Ләке авыл җирлеге составына әлегә канун нигезендә түбәндәгеләр керә: Ләке авылы (административ үзәк, ул район үзәгеннән 12 км ераклыкта урнашкан Сарман авылы), Дуслык авылы, Саукле фермасы поселогы һәм Языково авылы. Җирлек Татарстан Республикасының көнчыгышында, Сарман муниципаль районының төньяк-көнбатыш өлешендә урнашкан. Ләке авыл җирлеге төньякта һәм төньяк-көнбатышта - Югары Чыршылы авыл җирлеге, көньякта һәм көньяк-көнбатышта-Петровка Завод авыл җирлеге, көньяк – көнчыгышта-Янурыс авыл җирлеге, көнчыгышта-Сарман муниципаль районының Азалак авыл җирлеге белән чиктәш. Ләке авыл җирлегенең гомуми мәйданы 5811,7 га тәшкил итә, шул исәптән торак пунктларның мәйданы 210,51 га, шулардан: Ләке авылы – 148,06 га, Дуслык авылы – 14,5 га, Саукле фермасы Бистәсе – 21,09 га, Языково авылы – 26,87 га. Ләке авыл җирлегенең җирләре уңдырышлы. Климаты уртача дымлы. Умартачылык, терлекчелек һәм үсемлекчелек өчен шартлар бар. Җирлек территориясендә 151,9 га мәйданлы буа бар. Җирлектә балалар бакчасы, гомуми белем бирү мәктәбе, китапханәсе булган авыл мәдәният йорты, ике фельдшер-акушерлык пункты, «Нөркәй агрофирмасы»ЖЧЖ Авыл хужалыгы предприятиесе бар. Ләке авыл җирлегенең Татарстан Республикасының башка районнары һәм Россия төбәкләре белән транспорт элемтәсе хәзерге вакытта төбәк һәм җирле автомобиль юллары аша гамәлгә ашырыла. Транспорт каркасы төбәк әһәмиятендәге «Чаллы – Югары Чыршылы»район автомобиль юлы белән күрсәтелә. Ул Ләке авыл җирлеген меридиональ юнәлештә җирлекнең үзәк өлешендә Ләке авылы аша уза. Шулай ук җирлек территориясе буенча региональ әһәмияттәге «Зәй – Сарман» - Дуслык – ләки җирле автомобиль юлы һәм «Петровский Завод – ферма Саукле»җирле әһәмияттәге җирле автомобиль юлы уза. Ләке авыл җирлеге үз эшчәнлеген Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Ләке авыл җирлеге Советының 18.12.2012 ел № 55 карары нигезендә кабул ителгән Устав нигезендә алып бара. Җирлек территориясе йорт яны участкалары белән бер катлы төзелешләрдән гыйбарәт. Торак пунктны, агросәнәгать комплексы предприятиеләрен су белән тәэмин итү чыганагы буларак артезиан сулары каптаж ярдәмендә файдаланыла. Өске Чыганаклар (елгалар, күлләр) су белән тәэмин итү ихтыяжлары өчен файдаланылмый, чөнки аларның пычрануы арта. Хәзерге вакытта җирлек территориясендә хужалык-эчү һәм янгынга каршы су белән тәэмин итүнең төп чыганаклары булып артезиан сулары тора. Су алу

корылмалары составына түбөндөгөлөр керэ: Су кабул итү корылмалары белән берләштерелгән 1 күтәрү насос станциясе, су жыю манарасы һәм суүткәргеч челтәрләр. Ләке авыл жирлеге территориясендә 5 каптаж Чишмә теркәлгән, аларның якынча егәрлеге тәүлегенә 120 м³ тәшкил итә. Чыганак 43,8 мең м³ (тәүлегенә 120 м³) житештерү куәте булган эвц төяү насосы белән жиһазландырылган. Су әзерләү һәм су чистарту юк, кулланучыларга башлангыч (табигый) су бирелә, сыйфат ягыннан яхшы сыйфатлы артезиан скважиналарынан химик һәм бактериологик күрсәткечләр буенча СанПиН 2.1.4.1074-01 «эчә торган су. Эчә торган су белән тәэмин итүнең үзәкләштерелгән системаларының су сыйфатына гигиена таләпләре. Сыйфат контроле»»1 нче таблицада китерелгән.

Исеме авыл жирлеге торақ пункты	чишмәләр, данә	барлык скважинал ар, данә	скважинал арның Житештерү чәнлеге, м ³ /тәүлек	Булу ЗСО, данә	ВБ сыйдырыш лылык, данә.	Су челтәрләре нен озынлыгы, км/ % тузу
Ләке авыл жирлеге	2	6	798		3/-	7,90
Ләке авылы	1	4	768	-	1/-	6,4
Дружба авылы	-	1	15	-	1/-	0,7
Фермы Сәүкле авылы	-	1	15	-	1/-	0,8
Языково авылы	1	-	-	-	-	-

Каптаж беренче поясның санитар саклау зонасы белән тәэмин ителгән, аның күләме 30 метр тәшкил итә. СП 31.13330.2012 «су белән тәэмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар» (СНиПның актуальләштерелгән редакциясе 2.04.02.-84*) Россия Федерациясе Төбәкләр үсеше министрлыгының 2011 елның 29 декабрендәге 635/14 номерлы боерыгы. 1 күтәргеч насос станциясе тарафыннан бирелә торган һәм кулланучылар тарафыннан тотыла торган су чыгымнарын жайга салу өчен 25 м³ сыйдырышлы Су жыю манарасы хезмәт итә. Моннан тыш, Чиста су резервуарында янгын сүндерү өчен су запасы саклана. Ләки Авылы Суүткәргеч системасы, хужалык-эчү һәм янгынга каршы ихтияжларны канәгатьләндерүне исәпкә алып, каптаж һәм су башнясыннан тора. Каптаждан су насос ярдәмендә каптаж өстендәге калкулыкта урнашкан су башнясына күтәрелә, манарадан су суүткәргечкә керә. Су белән тәэмин итү челтәрләренә Характеристика ПЭДу-80 суүткәргеч челтәрләренә озынлыгы-6,4 км. Суүткәргеч челтәрләре схемасын 1 нче кушымтада карагыз

Дуслык Авылы Суүткәргеч системасы, хужалык-эчү һәм янгынга каршы ихтияжларны канәгатьләндерүне исәпкә алып, каптаж һәм су башнясыннан тора. Каптаждан су насос ярдәмендә каптаж өстендәге калкулыкта урнашкан су башнясына күтәрелә, манарадан су суүткәргечкә керә. Су белән тәэмин итү челтәрләренә Характеристика ПЭДу-80 суүткәргеч челтәрләренә озынлыгы-

0,7 км. Сууткәргеч челтәрләре схемасы Д. Дуслык 2 нче кушымтада карагыз Саукле Фермалары Сууткәргеч системасы, хужалык-эчү һәм янгынга каршы ихтияжларны канәгәтләндерүне исәпкә алып, каптаж һәм су башнясыннан тора. Каптаждан су насос ярдәмендә каптаж өстендәге калкулыкта урнашкан су башнясына күтәрелә, манарадан су сууткәргечкә керә. Су белән тәмин итү челтәрләренә Характеристика ПЭДу сууткәргеч челтәрләренә озынлыгы-80-0,8 км. Саукле фермасы бистәсендәге сууткәргеч челтәрләре схемасын 3 нче кушымтада карагыз

1.1.2 су белән тәмин итү системаларының эшләвен тасвирлау. Сарман муниципаль районы Ләке авыл җирлеген су белән тәмин итүнең һәм су агызуның әлеге схемасында түбәндәге терминнар һәм билгеләмәләр кулланыла: «сууткәргеч " - сууткәргеч корылма, суны куллану урынына үткөрү (бирү) корылмасы; «су белән тәмин итү чыганагы " - су белән тәмин итү өчен файдаланыла торган су объекты яисә җир асты сулары ятмасы; «суның исәп-хисап чыгымнары " - су белән тәмин итүнең төрле төрләре өчен нормативлар таләпләре нигезендә билгеләнгән су чыгымнары; «су агызу системасы " - җирлекләр территориясеннән җир өсте суларын, дренаж суларын һәм агынты суларны халыкның, ижтимагый, сәнәгать һәм башка предприятиеләрнең тормыш эшчәнлегеннән агызуны тәмин итә торган Су кабул итү җайланмалары, квартал эчендәге челтәрләр, коллекторлар, насос станцияләре, торба үткәргечләр, су агызу чистарту корылмалары, әйләнә-тирә мохиткә агызу корылмалары җыелмасы; "предприятиенә эш зонасы "» эксплуатация зонасы) - су белән тәмин итү системасы объектларының урнашу зоналарын үз эченә алган территория һәм (яисә) су белән тәмин итүне гамәлгә ашыручы оешманың су түгүләре һәм (яисә) су агызу, шулай ук аның абонентлары (кулланучылары)объектларының урнашу зоналары; «су белән тәмин итү объектының гамәлдә булу зонасы (технологик зонасы) " - сууткәргеч челтәренә бер өлеш, аның чикләрендә корылма кулланучыларга таләп ителә торган су чыгымнарын биргәндә басымның норматив күрсәткечләрен тәмин итәргә сәләтле; «канализация чистарту корылмасының эш итү зонасы (канализация бассейны) яисә турыдан-туры чыгару " - канализация челтәренә корылма (турыдан-туры чыгару) агып төшүче суларны кабул итүне һәм/яки чистартуны тәмин итәргә сәләтле булган өлеш; «су белән тәмин итү һәм су түгү схемасы " - график күрсәтү һәм су белән тәмин итү системаларының торышы һәм үсеш перспективаларының төгәл бер мәгънәле текст тасвирламасы элементлары җыелмасы һәм исәпләнгән срокка су агызу; «инженерлык инфраструктурасы схемасы " - исәпләнгән срокка инженерлык инфраструктурасының торышы һәм үсеш перспективалары турында график күрсәтү һәм төгәл бер мәгънәле текст тасвирламасы җыелмасы

1.1.3 1.1.3 су ресурсларының торышы Су белән тәмин итү чыганаclarына кыскача характеристика Ләке авыл жирлеге торак пунктларын су белән тәмин итү жир асты суларыннан файдалануга нигезләнгән. Су белән тәмин итү Ләке, Саукле фермасы, Дуслык торак пунктларында урнашкан биш артезиан скважинасыннан башкарыла. Бу су алу скважиналары өчен гидрогеологик нәтижеләр эшләнде һәм санитария саклау зоналарын оештыруның беренчел нигезләмәләре бирелде. Жир асты суларының сыйфатына контроль Зәй районында һәм Зәй шәһәрәндә «Татарстан Республикасында Гигиена һәм эпидемиология үзәге» ФБУЗ филиалының аккредитацияләнгән сынау лаборатория үзәге тарафыннан башкарыла. Суның сыйфаты органолептик, химик һәм микробиологик күрсәткечләр буенча СанПиН 2.1.4.1074-01 таләпләренә туры килә. Авыл жирлеге территориясендәге өске сулар бары тик производства су белән тәмин итү, хужалык-көнкүреш ихтияжлары, авыл хужалыгында су белән тәмин итү өчен генә файдаланыла. Су ресурсларының торышы Су объектларындагы суның сыйфаты атмосфера явым-төшемнәре, предприятиеләрнең чистартылмаган агынты сулары, торак пунктлар, авыл хужалыгы жирләре территориясеннән өстән агып төшкән сулар, шулай ук туфрак эрозиясе тәэсирәндә формалаша. Авыл жирлеге чикләрендәге елгаларны төп пычратучылар булып авыл хужалыгы житештерүе объектлары һәм халыктан барлыкка килгән агынты сулар тора. Авыл хужалыгы предприятиеләренә туфракны эшкәртү, су объектлары янындагы жирләренә сөрү буенча эрозиягә каршы агротехник чараларны үтәмәве, минераль ашламалар һәм пестицидларны нигезсез югары дозаларда кертүе дә елгаларның пычрануына китерә. Яңгыр һәм язгы ташу вакытында туфрак, тирес массалары, ягулык-майлау материаллары, нефть продуктлары юыла, бу исә елгаларның санитар хәлен начарайта. Жир өсте һәм жир асты суларын пычратуда халыктан барлыкка килгән агынты сулар зур роль уйный, чөнки авыл жирлегенә торак пунктларында үзәкләштерелгән канализация системасы һәм чистарту корылмалары юк. Канализация булмау сәбәпле, халыктан агып төшүче суларны чистарту чокырлары, рельефның Түбән участоклары, кече елгалар кабул итә. Яңгыр суларын жир өсте су объектлары кабул итә. Каты көнкүреш калдыклары чүплекләре өске суларны пычратуның потенциал чыганагы булырга мөмкин, чөнки алар калдыкларны имин саклауны тәмин итмиләр. Нәтижәдә, су басу һәм ташу вакытында, шулай ук жир асты сулары системасы аша көнкүреш калдыкларының таркалу продуктлары өске су объектларына эләгергә мөмкин. Минераль ашламалар һәм агулы химикатлар складлары, шулай ук МТП билгеле бер куркыныч тудыра. Минераль ашламаларны һәм агулы химикатларны машина-трактор паркындагы складта һәм ягулык-майлау материалларында саклау кагыйдәләре үтәлмәсә, бу объектлар жир өстендәге һәм жир асты суларын пычрату чыганагына әверелергә мөмкин. Әмма иң әһәмиятле пычрану чыганаclarы булып Игәнә елгасы

бассейнында урнашкан нефть-газ чыгару комплексы объектлары тора. Бораулау жайланмаларындагы коррозия аркасында килеп чыккан авариялар, төзелеш техникасы бәрелү, технологик һәм төзелеш дефектлары жир өсте суларын нефть белән пычратуның иң типик сәбәпләре булып тора. Авыл жирлегендә жир өсте суларын саклау өлкәсендә төп проблема булып су саклау зоналары режимнарын үтәмәү тора. РФ Су кодексы таләпләрен бозып, өске су объектларының су саклау зоналарында авыл жирлегендәге торак пунктларның канализацияләнмәгән торак төзелеше, авыл хужалыгы объектлары, Дуслык авылы зираты урнаштырылган.

1.2су куллануның гамәлдәге баланслары Су куллану кулланучыларның барлык төрләре буенча да билгеләнгән: халык саны, терлекчелек фермаларында һәм комплексларында терлекләргә тотуга киткән су чыгымнары, йорт яны кишәрлекләренә су сибү, янгын сүндерү. Халыкны су белән тәмин итү күбесенчә су сүтү колонкалары аша гамәлгә ашырыла. Халыкның хужалык-эчү ихтыяжларына су чыгымы халык санына пропорциональ һәм биналарны төзекләндерү дәрәжәсенә бәйле.

2 нче Таблица. 2025 елга Ләке авыл жирлегенә су куллану таблицасы*
Халыкның суны исәпләп куллануы

№	Наименование сельских поселений и населенных пунктов	Коммунальный сектор					Омах, м³/сут	Неучтенные расходы, м³/сут	Полив, м³/сут	Пожаротушение, м³/сут	Итого, м³/сут
		<u>Число жителей</u> Среднесуточ.расход, м³/сут									
		(1)	(2)	(3)	(4)	Оср, м³/сут					
<i>Существующее положение</i>											
1	с.Ляки	-	<u>74</u> 14,06	<u>242</u> 33,88	<u>55</u> 2,2	<u>371</u> 50,14	60,17	7,52	22,26	54,00	143,95
2	Д.Дружба	-	<u>10</u> 1,9	<u>34</u> 4,76	<u>7</u> 0,28	<u>51</u> 6,94	8,33	1,04	3,06	54,00	66,43
3	пос.Фермы Саукле	-	-	-	<u>18</u> 0,72	<u>18</u> 0,72	0,86	0,11	1,08	54,00	56,05
<i>1 очередь реализации генерального плана (2020г.)</i>											
1	с.Ляки	-	<u>109</u> 20,71	<u>234</u> 32,76	<u>18</u> 0,72	<u>361</u> 54,19	65,03	8,13	21,66	54,00	148,82
2	Д.Дружба	-	<u>14</u> 2,6	<u>26</u> 3,64		<u>40</u> 6,3	7,56	0,95	2,4	54,00	64,91

			6								
3	пос.Фермы Саукле	-	-	-	<u>17</u> 0,68	<u>17</u> 0,68	0,82	0,10	1,02	54,00	55,94
Расчетный срок реализации генерального плана (2035г.)											
1	с.Ляки	-	<u>97</u> 18,43	<u>179</u> 25.06	-	<u>276</u> 43,49	52,19	6,52	16,56	54,00	129,27
	Д.Дружба	-	-	-	<u>25</u> 1,0	<u>25</u> 1,0	1,20	0,15	1,5	54,00	56,85
	пос.Фермы Саукле	-	-	-	<u>12</u> 0,48	<u>12</u> 0,48	0,58	0,07	0,72	54,00	55,37

Чыгымнар су тотуга, хайваннар һәм кошлар терлекчелек фермаларында һәм комплексларында кабул ителде нигезендә Ведомственным нормаларына технологик проектка ВНТП-Н-97, эшлэнгән һәм расланган Министрлыгы, авыл хужалыгы һәм азык-төлек РФ тәшкит итә:

- эре мөгезле терлекләр өчен (молодняк) – 30 л/тәүлек,
- эре мөгезле терлекләр өчен (сөт) – 100 л/тәүлек,
- эре мөгезле терлекләр өчен (ит) – 55 л/тәүлек,
- өчен дуңгыз – 25 л/тәүлек,
- өчен сарык – 5,5 л/тәүлек,
- өчен - атлар – 60 л/тәүлек,
- тавыклар яичных токым – 0,31 л/тәүлек,
- тавыклар ит токымлы – 0,36 л/тәүлек,
- цыплята – 0,27 л/тәүлек,
- казлар – 1,68 л/тәүлек.

Исәп-хисап чыгымнары

Гомуми су куллану торак һәм жәмәгать биналарында хужалык-эчү ихтыяжларына, тышкы янгын сүндерүгә, урамнарға һәм яшел үсентеләргә су сибүгә тотылуны үз эченә ала. Халыкның хужалык-эчү ихтыяжларына исәплэнгән Су чыгымнары 2.04.02-84* п.2.1 буенча кабул ителгән биналарны (санитария-техник жиһазларны) төзекләндерү дәрәжәсенә һәм су куллануның тәүлеклек һәм сәгать тигезсезлеге коэффициентларына бәйлә рәвештә бер кешегә су куллану нормаларынан чыгып исәпләнә. Суны чагыштырмача куллану хужалык-эчү һәм көнкүреш ихтыяжларына жәмәгать биналарындагы су чыгымнарын үз эченә ала. Тышкы янгын сүндерүгә су чыгымы нормасы һәм торак пунктта бер үк вакытта янгыннар саны СНиП 2.04.02-84* 5 таблицасы нигезендә халык санына һәм төзелеш катларына бәйлә рәвештә кабул ителгән һәм гамәлдәге хәлгә һәм генераль планын гамәлгә ашыруның барлык срокларына 5л/с (су чыгымы 5 л/с булган 1 янгын) тәшкит итәчәк. Янгынны сүндерү вакыты-3 сәгать. 8.13130.2009 СПГА ярашлы, 50 кешедән ким булган очракта янгын сүндерү каралмаган. Урамнарға һәм яшел үсентеләргә су сибү

нормасы СНиП 2.04.01 - 85* 3 нче таблица 1 нче искәрмә буенча кабул ителгән һәм 1 кешегә тәүлегенә 60 л тәшкил итәчәк.

Янгынга каршы чаралар

Янгын сүндерү су жыю манараларыннан каралган. Тышкы янгын сүндерүгә исәпләнгән су чыгымы-5 л / с; Эчке янгын сүндерүгә исәпләнгән су чыгымы - 2,5 л / с. Тышкы янгын сүндерүгә су чыгымы нормасы һәм торак пунктта бер үк вакытта янгыннар саны СНиП 2.04.02-84* 5 таблицасы нигезендә халык санына һәм төзелеш катларына бәйле рәвештә кабул ителгән һәм гамәлдәге хәлгә һәм генераль планын гамәлгә ашыруның барлык срокларына 5л/с (су чыгымы 5 л/с булган 1 янгын) тәшкил итәчәк. Янгынны сүндерү вакыты-3 сәгать. 8.13130.2009 СПГА ярашлы, 50 кешедән ким булган очракта янгын сүндерү каралмаган.

1.3су белән тәмин итү өлкәсендә коммуналь ресурсларны перспективалы куллану

Ләке авыл җирлегенә торак инфраструктурасын үстерү буенча барлык чаралар Сарман муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасының исәп-хисаплары һәм чаралары нигезендә каралган. 2025 елга кадәрге чорга су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу системаларын үстерү төзелә торган территория күләменә артуын һәм халыкның тормыш сыйфатының яхшыруын исәпкә ала.

3 нче Таблица.

Ләке авыл җирлегендә халык саны турында белешмәләр

Ләке авыл җирлегендә халык саны фаразы, кеше

Исеме	2025 . г.	2035 елда
Ләке авыл җирлеге	356	313
Ләке авылы	292	263
Дружба авылы	52	40
Фермы Сәүкле авылы	11	10
Языково авылы	1	0

Су белән тәмин итү системасын проектлаганда кулланучылар өчен кирәкле су чыгымы билгеләнә. Халыкның хужалык-эчү ихтияжларына су чыгымы торак пунктның һәм торак төзелеше районының санитар-техник төзекләндерү дәрәжәсенә бәйле.

1.4су белән тәмин итү системалары объектларын төзү, реконструкцияләү һәм модернизацияләү буенча тәкъдимнәр

Су белән тәмин итүне үстерүнең төп юнәлешләре – Ләке авыл җирлеге халкын эчәр сыйфатлы су белән өзлексез тәмин итү, системаларның ышанычлылыгын арттыру, чөлтәрләрдә аварияләр санын киметү, чөлтәрләрнең үткәрү сәләтен

арттыру, су югалтуларны киметү. Суүткәргеч челтәрләрен жирлекнең бөтен территориясен 100% ка колачлау өчен карарга кирәк. Су куллануны арттыру халыкка уңайлы һәм имин яшәү өчен планлаштырыла. Хәзерге вакытта халыкны эчәргә яраклы чиста су белән тәмин итү өчен дәүләт программалары: «Чиста су» Дәүләт программасы эшләнә. Программага салынган чараларны үтәү су белән тәмин итү секторында нәтижәле идарә итү системасын төзәргә мөмкинлек бирәчәк: - хосусый инвестицияләргә һәм инвестиция фондлары механизмын уртақ финанслау нигезендә озак сроклы финанслауны тәмин итү һәм хосусый инвестицияләр җәлеп итү; үзәбезнең ил инновация җайланмаларын җитештерүне стимуллаштыру; - су белән тәмин итү секторында региональ һәм жирле программаларны гамәлгә ашыру; - су белән тәмин итү өлкәсендә үзәбезнең илдә инновацион җайланмалар җитештерүне стимуллаштыру чараларын гамәлгә ашыру; - социаль инфраструктураның иң мөһим объектларын эчәр су белән тәмин итү программаларын гамәлгә ашыру. Жирлекне үстерү концепциясен гамәлгә ашыру кысаларында түбәндәге чараларны үтәү күздә тотыла:

1. эчә торган су белән тәмин итү сыйфатына, шул исәптән беренче чиратта суны зарарсызландыруга, тиерсезләндерүгә, деманганаціяләүгә һәм йомшартуға юнәлдерелгән технологик алымнар кулланып, төзәтмәләр кертү;

2. 2030 елга кадәр заманча технологияләр нигезендә заманча материаллардан торбалар кулланып су белән тәмин итү челтәрләрен реконструкцияләү һәм алыштыру;

3. 2325 елга кадәр заманча технологияләр нигезендә заманча материаллардан торбалар кулланып су белән тәмин итү челтәрләрен төзү;

4. Су җыю башняларын һәм артезиан скважиналарын исәпкә алу приборлары белән җиһазлау, диспетчерлаштыру системасын кертү.

1.5. Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системалары объектларын яңа төзүгә, реконструкцияләүгә һәм модернизацияләүгә капитал салуларны бәяләү Инвестиция-төзелеш комплексы эшли торган заманча базар шартларында чыгымнарның теге яки бу төрен нормалаштыруға якин килүләрдә тамырдан үзгәрешләр булды, төзелеш өлкәсендә икътисадый нигез үзгәрде. Хәзерге вакытта төзелеш бәясен билгеләүгә күп төрле методлар һәм алымнар бар, бәяләрнең үзгәрүчәнлегә һәм аларның төрлелегә эшнәң әлегә этабында кирәкле чыгымнарны тулы күләмдә төгәл билгеләргә мөмкинлек бирми. Шуңа бәйле рәвештә, проектлауның алдагы стадияләрендә төзелә торган объектның жирле шартларын һәм конкрет үзәнчәлекле функцияләрен өйрәнү нигезендә төзелеш параметрларын җентекләп төгәлләштерү таләп ителә. Капиталь төзелеш объектларының проект документациясен эшләү бәясе «төзелеш өчен проект эшләренә база бәяләре белешмәлекләре» (коммуналь инженерлык биналары һәм корылмалары, су белән тәмин итү һәм канализация объектлары) нигезендә билгеләнә. Проект эшләренәң база бәясе (2001 елның 1 гыйнварына) проектлана торган объектларның төп натураль күрсәткечләренә бәйле рәвештә

билгеләнә һәм төзелеш өчен проект эшләренең бәясен билгеләү вакытына инфляция процессларын чагылдыра торган коэффициентка тапкырлап бәяләрнең агымдагы дәрәжәсенә китерелә. Россия Федерациясе региональ үсеш министрлыгы. Биналар һәм корылмалар төзүнең якинча бәясе аналог объектлар проектлары, социаль һәм инженерлык инфраструктуралары объектларын төзү өчен кабат куллану проектлары каталоглары, 2012 елда куллану өчен төзелеш бәясенәң Эреләштерелгән нормативлары буенча, 2001 ел бәяләрендә һәм нормаларында ФЕР жыентыклары буенча, шулай ук бәяләрдә һәм нормаларда УПВС жыентыкларын кулланып билгеләнгән 1969 елгы. Эшләрнең бәясе коэффициентлар белән 2013 ел бәяләренә күчерелде: - 1983 елның 11 маендагы 94 номерлы карары нигезендә. СССР төзелеш эшләре буенча дәүләт комитетының; - СССР төзелеш эшләре буенча дәүләт комитетының 06.09.1990 елгы 14-д номерлы хаты; - РСФСР төзелеш эшләре буенча дәүләт комитетының 24.09.1990 елгы 15-149/6 номерлы хаты; - Россия Федерациясе Төбәкләр үсеше министрлыгының 03.12.2012 елгы 2836-ИП/12/ДС номерлы хаты; - 21790-АК/д03 от 05.10.2011 г. Россия Федерациясе төбәкләр үсеше министрлыгында. Чараларның исәпләнгән бәясе, 2020 һәм 2025 елларга кадәр индекс-дефляторларны исәпкә алып, су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агузу схемасында китерелгән гамәлгә ашыру этаплары буенча РФ Икътисадый үсеш министрлыгы күрсәтмәләренә ярашлы рәвештә "2011 елның 5 октябренаң 21790-АК/Д03 номерлы хат" бәяләренә фаразлау". Проектлауның төрле этапларында бәяне билгеләү төрле методикалар белән башкарылырга тиеш. Инвестицияләренә нигезләгәндә проектка кадәр стадиядә төзелешнең якинча (исәп-хисап) бәясе билгеләнә. Бу стадиядә проект юк әле, шуңа күрә ул иң зур күрсәткечләр буенча төзелә. Мондый күрсәткечләр булмаганда аналог объектларның бәясе турындагы белешмәләр файдаланылырга мөмкин. Капиталь төзелеш объектларына эш документациясен эшләгәндә бәяне проект-смета документациясен төзү юлы белән төгәлләштерергә кирәк. Бәя проектлауның һәр стадиясендә билгеләнә, шуңа бәйле рәвештә аны этаплап детальләштерү һәм төгәлләштерү тәмин ителә. Шулай итеп, база бәяләре проект документациясен эшләүгә һәм төзелешкә килешүле бәяләренә алга таба формалаштыру максатыннан билгеләнә.

Исәпләүләрдә исәпкә алынмаган:

- дәүләт һәм муниципаль ихтияжлар өчен жир кишәрлекләрен һәм күчмәсез милекне резервлау һәм сатып алу бәясе;
- төзелеш территорияләрендә топография-геодезия һәм геология тикшеренүләре үткәру бәясе; - төзелеш территорияләрендәге биналарны һәм корылмаларны сүтү һәм сүтү чараларының бәясе;
- гамәлдәге объектларны реконструкцияләү чараларының бәясе;
- янәшәдәге территорияне кирәкле җиһазлар белән тәмин итү һәм төзекләндерү;
- төзелеш территориясенәң үзенчәлекләре. Исәп-хисап нәтиҗәләре (эшләр бәясенәң җыелма ведомосте) 4 кушымтада күрсәтелгән.

2 бүлек.

Су агызу схемасы.

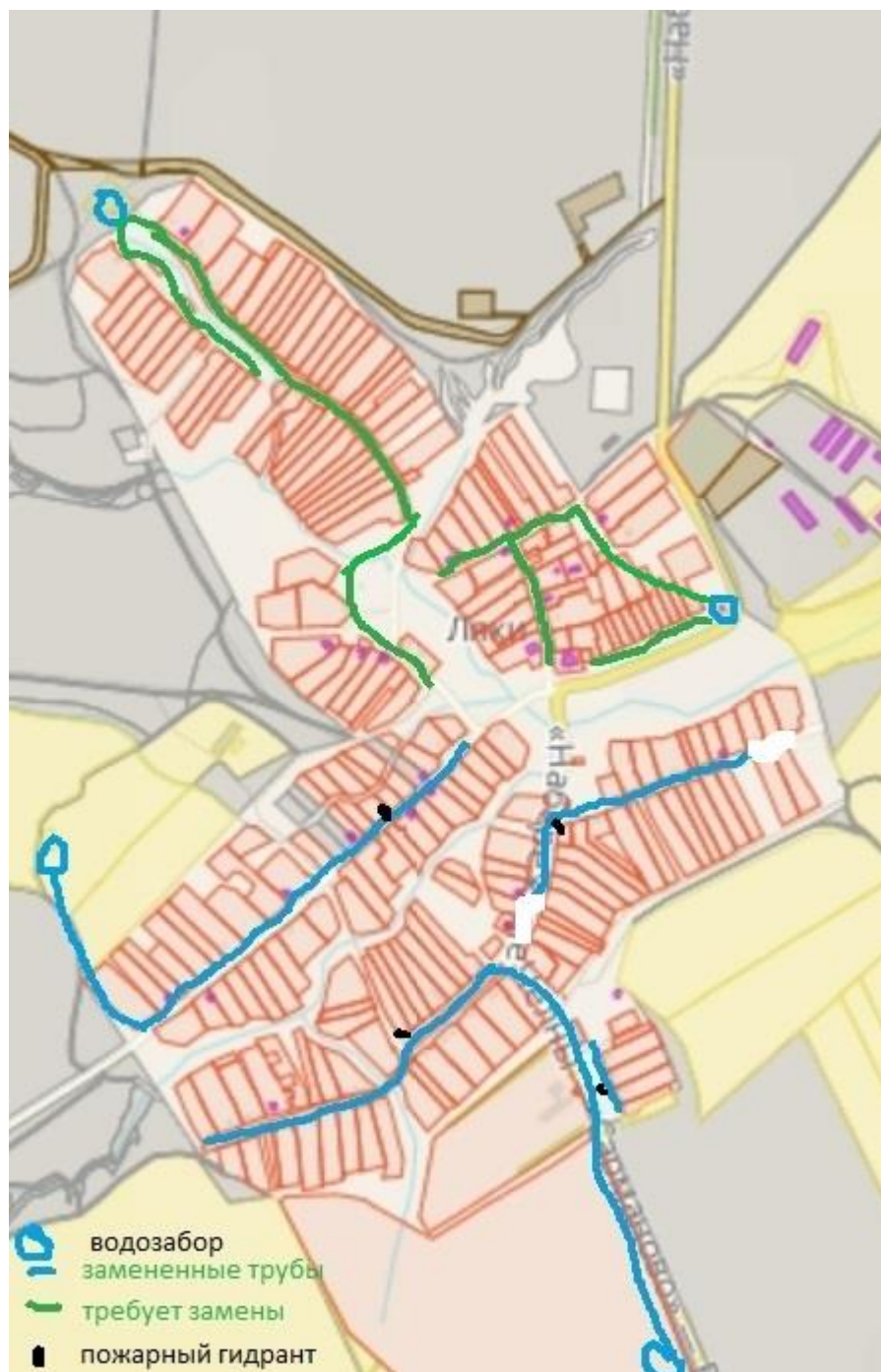
2.1 Ләке авыл жирлегенә су агызу өлкәсендәге хәле. Ләке авыл жирлегендә су агызуның үзәкләштерелгән системасы юк. Халыкның бер өлеше чистарту чокырларынан файдалана, соңыннан район канализация чистарту корылмаларына чыгарыла. Исәп-хисап чыгымнары Торак пунктларның канализация системасын проектлаганда торак һәм ижтимагый биналардан көнкүреш агып төшүче суларын тәүлеклек уртача исәпләнгән су агызуны, территорияләргә һәм Яшел утыртмаларга су сибүгә тотылган суны исәпкә алмыйча, уртача тәүлеклек исәпләнгән су куллануга тигез итеп кабул итәргә кирәк.

2.2 проект тәкъдимнәре

Халыкның санитария-гигиена шартларын һәм су чыганаclarының экологик иминлеген яхшырту максатларында түбәндәге чаралар күздә тотыла: 1. Торак һәм ижтимагый төзелешнең гамәлдәге септикларынан һәм чистарту чокырларынан агынтыларны чыгаруны оештыру; 2. Ләке авылында агып төшүче суларны норматив таләпләргә житкереп, исәпләнгән сroкка 60м³ /тәүлек житештерүчәнлек белән канализациянең заманча биологик чистарту корылмаларын төзү; 3. Ләке авылында исәпләнгән сroкка - 2 км озынлыкта заманча технологияләр нигезендә заманча материаллардан торбалар кулланып канализация челтәрләре төзү ; 4. Чистарту корылмаларына агынты суларны күчерү өчен блоклы канализация насос станциясе төзү. Тиешле чистарту корылмалары белән үзәкләштерелгән канализация системасын үстергәнче, Ижтимагый-көнкүреш биналарына һәм күпфатирлы (секцион) төзелеш торак йортларына хезмәт күрсәтү өчен, агып төшүче суларны чистартып, жирле канализация урнаштыру тәкъдим ителә; Канализация насос станциясенә ихтыяж, аларның саны һәм житештерүчәнлегә гидравлик исәпләүләр үткәрелгәннән соң ачыклана. Канализация трассасын салу, ДИАМЕТРЛАРЫН исәпләү һәм ОСның урнашу урыны территорияне проектлауның геологик, геоморфологик һәм гидрогеологик шартларын исәпкә алып төгәлләштерелергә тиеш. Өске агымны оештыру Планлаштырыла торган территорияне төзекләндерү, аның гомуми һәм санитария шартларын яхшырту максатларында проектта өске агымны оештыру һәм су агымы челтәрен урнаштыру күздә тотыла. Беренче чиратта проектта ачык яңгыр яудыру челтәре тәкъдим ителә. Ул катлаулы һәм кыйммәтле корылмалар таләп итми торган иң гади система булып тора. Авыл жирлегенә бөтен территориясендә, юлның ике ягындагы ачык лотоклар (кюветлар) буенча - торак пунктларда башкарыла. Канаулар һәм кюветлар киселешенә күренеш һәм үлчәмнәре гидравлик исәпләү нигезендә билгеләнә. Аларның тирәнлегә 1,2 м дан артмаска тиеш. кюветлар текәлегә 1: 1.5 кюветлар буенча буй авышлыктар 0,003 (0,3%) тан да ким булмаска тиеш. Юлларны проектлаганда аерым эш проекты белән су агызу лотокларының тирәнлеген, озынлыгын һәм урнашу урынын төгәлрәк билгеләргә. Юллар аша кюветлардан су агызгычларны тимер-бетон торбалар һәм лотоклар аша

үткөрөргө. Аларның диаметрын, озынлыгын, авышлыгын эш проекты стадиясендө билгелэргө. Су бассейнын саклауга һәм суның сыйфатына карата югары таләпләрне исәпкә алып, торак пунктлар территориясеннән пычранган жир өсте суларын чистарту корылмалары аша чыгарырга һәм соңыннан, тиешле чистартудан соң, Су кабул итү урыннарына агызырга киңәш ителә. Территорияне төзекләндерүне арттыру белән, проектта ябык типтагы су агымы челтәре тәкъдим ителә. Ул иң камил һәм территорияләрне төзекләндерүнең барлык таләпләренә дә жавап бирә. Су агымы торба - коллекторларының жир асты челтәреннән тора, өске суларны яңгыр кабул итү коелары кабул итә һәм жыелган суларны су агымы челтәренә жибәрә. Яңгыр канализациясе (ябык типтагы) челтәре атмосфера суларын юллар, түбәләр һәм мәйданнар территориясеннән агызу өчен каралган. Торак пунктларның селитеб территорияләрендә урнашкан аеруча пычранган кишәрлекләрдән агып чыккан сулар сулыкларга яисә яңгыр канализациясе челтәренә агызыр алдыннан локаль чистарту корылмаларында чистартылырга тиеш. Чистарту корылмаларына яңгырлар яуганда, кар эрегәндә һәм юл өслекләрен юганда барлыкка килә торган суның иң пычрак өлеше бирелергә тиеш. Яңгырның иң көчле өлешенә һәм эрегән суларның иң күп агып төшүенә караган иң югары чыгымнар чистартылмыйча гына сулыкка ташлана. Чистарту корылмалары алдында аккумуляцияләү сыешлыгын проектларга кирәк. Әйләнмә линия буенча шартлы чиста яңгыр агынтылары чистартылган агынтылар белән бергә, техник шартларга туры китереп, су кабул итү урыннарына ташлана. Аккумуляцияләнгән яңгыр агымын 1-2 тәүлек дәвамында каплап торалар. Шул ук вакытта үлчәүле матдәләр һәм ХПК микъдарын 80-90% ка киметүгә ирешелә. Яктыртылган суны агызу вакыты 1 -2 тәүлек эчендә кабул ителә. Күңел ачудан тыш территорияләрдән (сәнәгать предприятиеләре, склад хужалыклары, автохужалыклар һ.б.), шулай ук селитеб территорияләрендә урнашкан аеруча пычранган кишәрлекләрдән (бензин салу станцияләре, автомашиналар кую урыннары, эре автобус станцияләре һ. б.) агып төшүче сулар локаль яки куаклы чистарту корылмаларында аларны сулыкларга яисә челтәргә агызыр алдыннан чистартылырга тиеш. яңгыр канализациясе. Яңгыр канализациясе коллекторлары буенча чистарту корылмаларына шартлы чиста сулар килергә мөмкин, аларны поселок яңгыр канализациясе челтәренә ташларга рөхсәт ителә: - шартлы чиста житештерү сулары; - конденсацияле һәм житештерү аппаратурасын суытудан чистартуны таләп итми торган; - грунт (дренаж) сулары; - автомашиналарны локаль чистарту корылмаларында чистартканнан соң юудан су. Бу суларның составы «жир өсте суларын агынты сулар белән пычранудан саклау кагыйдәләре» таләпләрен канәгатьләндерергә тиеш һәм аларны чыгару дөүләт санитария күзәтчелеге органнары тарафыннан расланырга тиеш. Бер һәм ике катлы төзелешле территорияләрдән яңгыр суларын агызу ачык су агызу жайланмалары (урам лотоклары, юл кюветлары, су агызу канаулары) ярдәмендә проектлана, аларда урамнар, юллар, юллар һәм тротуарлар киселешендә күперләр яисә торбалар урнаштырыла. Лотокларның буй авышлыгы 0,003 тән ким булмаска тиеш. Яңгыр кабул итү коелары Түбән

төшүлөрнөң (күтөрөлүлөрнөң) озака сузылган участкаларында, юл чатларында һәм жир өсте сулары агымы ягыннан жәяүлеләр кичүлөрөндө, юл тәлинкаләрөнөң пычкысыман профиле янындагы түбән урыннарда, жир өсте сулары агып төшмөгән түбән урыннарда, ишегалды һәм парк территорияләрөндө юл тәлинкаләрө буйлап урнаштырыла. Яңгыр кабул итүчеләр Төп коллектор белән ботаклар аша тоташалар. Су агызу коллекторының диаметры эш проекты стадиясендө исәпләү белән билгеләнергә тиеш. Су агымы коллекторларының нормаль тирәнлегө 2-3 м, иң чик тирәнлегө 5-6 м. Яңгыр сулары алдан чистартылганнан соң су белән тәмин итү чыганакаларының санитария саклау зонасыннан читтө урнашкан су кабул итү урыннарына агызылырга тиеш. Су агымының ябык челтәрө борт ташлары белән әйләндерөп алынган юллар буенча төзелеш зонасында һәм аз гына авышлыклары 0,004 тән кимрәк булган территорияләрдө, мәйданнарда, жәмөгәть биналары урнашкан урыннарда каралган, анда су агызуның ачык төрөн куллану төзөкләндөрү таләпләрө күзлегеннән караганда кабул ителми. Су объектларына ташлана торган агынты суларны чистарту дәрәжәсө "өскө суларны агынты сулар белән пычранудан саклау кагыйдәләрө" таләпләрөнө жавап бирергә тиеш. Шартлы чиста яңгыр суларын техник максатларда, зарарсызландырылган явым-төшемнәрнө ашлама һәм башка максатларда файдалану мөмкинлекләрөн ачыклау зарур. Чистарту корылмалары тибы һәм су агызу системалары схемалары эш проектлары стадиясендө эшләнөргә тиеш. Территориядө биналар, корылмалар төзөгөндө, асфальт юллар һәм тротуарлар салганда, спорт мәйданчыклары, ял итү зоналары төзөгөндө жир өсте суларын филтьрлау күләмө кимиячөк һәм территорияләрдөн бирелө торган су күләмө артачак. Жир өсте суларын агызу буенча барлык чараларны да катгый үткөрү бик мөһим. Алга таба, өскө агымны бүлөп бирү чараларының һәрберсө, территориянөң инженер-геологик һәм гидрологик өйрәнелгәнлегөн һәм проект карарлары вариантларының техник-икътисадый чагыштыруларын исәпкө алып, мөстәкыйль проект рәвешөндө эшләнөргә тиеш. Торак пунктларны тулысынча төзөкләндөрү өчөн яңгыр канализациясө проектын эшлөү тәкъдим ителө.

Приложение № 2
д. Дружба

Приложение № 3
пос.Фермы Саукле

Перечень мероприятий программы

№ п/п	Наименование объектов	Мощность	Вид мероприятия	Состав мероприятия	Срок реализации		Значение	Размещение	Стоимость СМР в тек.ценах (млн.руб)
					Начало	Окончание			
Лякинское СП									
1	Реконструкция и замена сетей водоснабжения	1,8 км	реконструкция	реконструкция	2026	2032	МП	с.Ляки	-
2	Реконструкция и замена сетей водоснабжения	0,8 км	реконструкция	реконструкция	2027	2030	МП	д.Дружба	-